

**GJENDJA ME GRIPIN NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT,
SEZONI 2023/2024
(java e 49-të, deri më 10.12.2023)**

TË DHËNA JAVORE

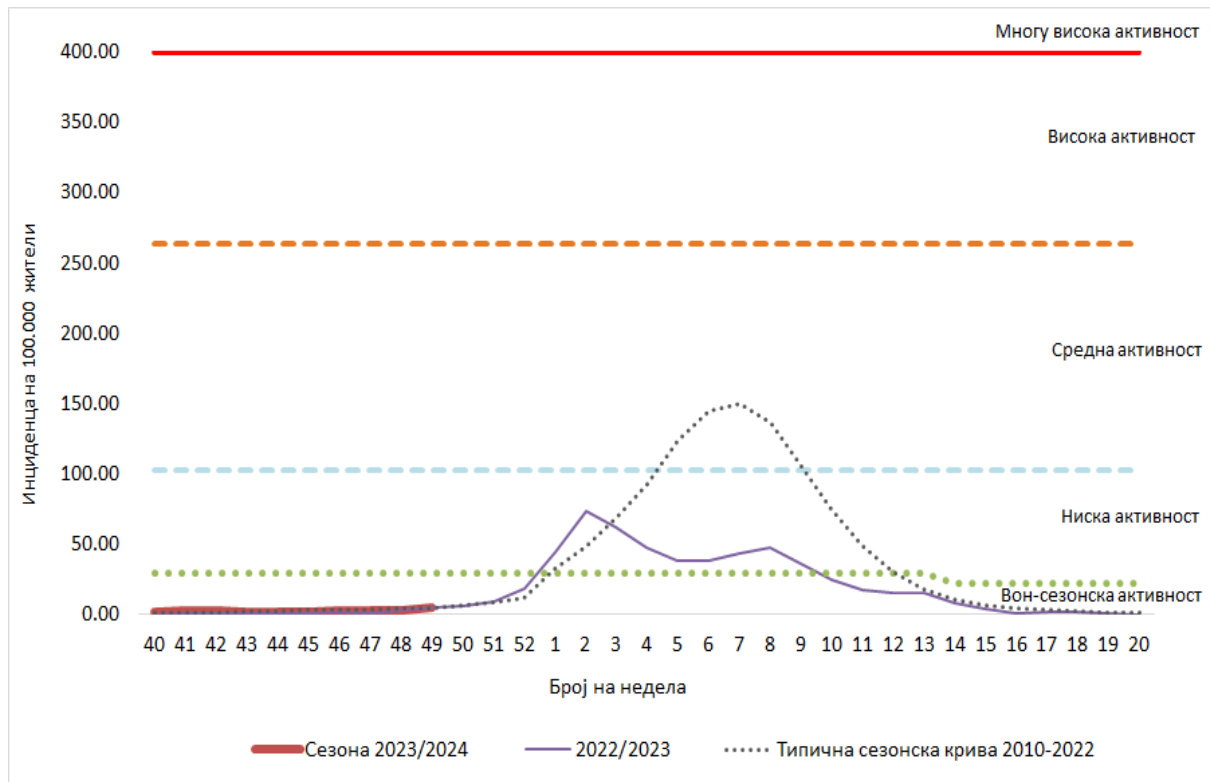
Gjatë javës së 49 të vitit 2023 (nga 04.12-10.12.2023), në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë raportuar **87 (I=4,7/100.000)** të të prekurve nga gripi/sëmundjet e ngjashme me gripin, që është për 40,3% më shumë krahasuar me javën e kaluar (n=62).

Krahasuar me javën e njëjtë të sezonit ta kaluar (n=93) është regjistruar një rënie prej 6,5%, ndërsa në raport me modelin për 13 sezonet e fundit (n=93) është regjistruar një rënie prej 6,5%. (Grafiku 1)

Gjatë javës së 49-të të vitit 2023, pranë laboratorit të virusologjisë të ISHPRMV kanë arritur 31 materiale për analiza laboratorike për gripin, paralelisht të analizuar edhe për grip edhe për COVID-19. Nuk kanë rezultuar raste pozitive për Influenza. Janë regjistruar dy raste me COVID-19 dhe tetë me virus sincial respirator (RSV).

Incidenca e raportuar është nën kufirin javor të aktivitetit sezonal të virusit të gripit (I=30,6/100.000), pra ende nuk është arritur pragu i hyrjes në sezonin e gripit (Grafiku 1).

Grafiku 1. Intensiteti dhe shpërndarja javore e të sëmurëve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas lakores epidemiologjike të pritur 2010-2023, sezoni 2022/2023 dhe sezoni 2023/2024

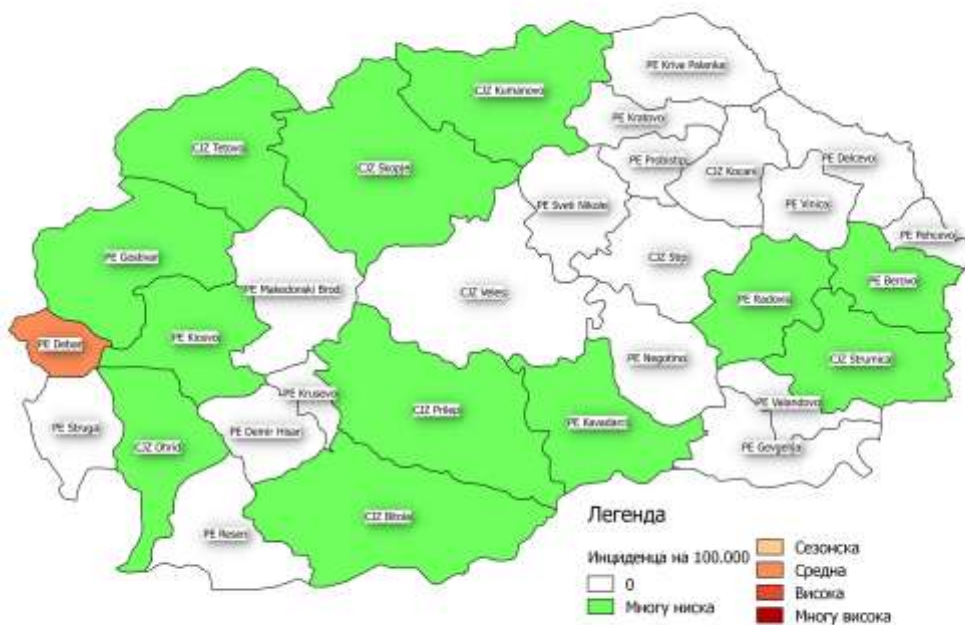

Sa i përket moshës, tek grupmosha 15-64 janë regjistruar 38 persona, nga 0-4 vjet – 28, tek grupmosha nga 5-14 – 17 dhe tek grupmosha mbi 65 vjet 4 persona. Incidencë më e lartë (29,0/100.000) është regjistruar tek grupmosha nga 0-4 vjet.

Të sëmurët e kësaj jave janë raportuar nga 13 QShP/NjR: Dibër – 49, Manastir – 8, Tetovë – 7, Kumanovë – 5, ndërsa në Kërçovë, Kavadar, Berovë, Ohër, Prilep, Shkup, Strumicë, Gostivar dhe Radovish numri i rasteve të raportuara është më pak se 5.

Nga 12 njësi raportimi që kanë raportuar raste gjatë kësaj jave është regjistruar aktivitet shumë i ulët i virusit të gripit, ndërsa në 1 (Dibër) – aktivitet mesatar (*Hartogrami 1*).

Hartogrami 1. *Niveli i aktivitetit të gripit sipas incidencës në 100.000 banorë, jave e 49 2023*

МБИКËQYRJA EPIDEMIOLOGJIKE - Të dhëna kumulative

Gjatë sezonit 2023/2024 numri i përgjithshëm i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin është 551 (I=30,0/100.000).

Krahasuar me periudhën e njëjtë të sezonit të kaluar (n=295) numri i rasteve të regjistruara është rritur për 86,8%, ndërsa krahasuar me modelin e 13 viteve të fundit (n=582) është regjistruar një rënie prej 5,3%.

Raste janë raportuar nga gjithsej 18 QShP/NjR. Numër më i madh i të sëmurëve (281) dhe incidencë më e lartë kumulative (1.468,7/100.000) është regjistruar në Dibër.

Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numër më i madh i të sëmurëve janë regjistruar në grupmoshën e cila përfshin pjesën më të madhe të popullatës (15-64 vjet) – 235 (42,6%), ndërsa incidencë më e lartë (140,9/100.000) është regjistruar tek fëmijët në moshë nga 0-4 vjet (n=136).

Shpërndarja e rasteve të gripit sipas muajve:

- tetor – 196 raste ose 35,6%
- nëntor – 268 raste ose 48,6%
- dhjetor – 87 raste ose 15,8%

Deri më tani gjatë këtij sezoni nuk janë regjistruar raste të vdekjes si pasojë e gripit.

MBIKËQYRJA VIRUSOLOGJIKE (mbikëqyrja rutinore) – Të dhëna kumulative

Nga fillimi i sezonit 2023/2024, deri në javën e 49, pranë laboratorit të virologjisë në ISHPRMV kanë arritur 475 materiale nga institucionet shëndetësore për testim për prani të virusit të gripit, nga mbikëqyrja rutinore.

Të gjitha materialet e pranuar janë testuar për prani të virusit të gripit me ç'rast është regjistruar një rast pozitiv 1 Influenza A(H1).

Janë regjistruar edhe 3 raste me COVID-19 dhe 9 me Virus Respirator Sincicial (RSV).

MBIKËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI (Infeksioneve Respiratore Akute Serioze)

Mbikëqyrja sentinel zbatohet si shtesë e sistemit të rregullt të mbikëqyrjes ndaj gripit dhe COVID-19 në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të fitohet informacion më i detajuar për incidencën, intensitetin, llojin e viruseve që qarkullojnë dhe për implementimin në kohë të masave preventive.

Definicioni për rast SARI sipas të cilës zbatohet mbikëqyrja është e harmonizuar me definicionin e rastit nga OBSH-ja që nga viti 2014.

Në vendet sentinel gjatë javës së 49 janë raportuar gjithsej 35 raste SARI, nga vendet sentinel SARI në Shkup dhe në Shtip. Numri më i madh i rasteve SARI është raportuar nga Klinika e sëmundjeve të fëmijëve (n=21; 60,0%). Ndërsa sa i përket moshës, numri më i madh i rasteve SARI (n=20; 57,1%) janë raportuar në mesin e grupmoshës 0-4 vjet.

Gjatë kësaj jave numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 204, me 2 raste të raportuara në kujdesin intensiv. Nga të gjitha pranimet, 17,2% i përkasin SARI. Ngarkesë më e madhe prej 22.2% vihet re tek grupmosha 30-64 vjet.

Kumulativisht gjatë javës së 49 për analizë laboratorike kanë arritur 19 materiale nga rastet e raportuara SARI, paralelisht të testuara edhe për virusin e gripit, virusin sincicial respirator edhe për COVID-19. Në

mostrat e analizuara tek një është vërtetuar prani e virusit të gripit AH1pdm, në një mostër është vërtetuar COVID-19, ndërsa në 9 mostra virusi sincicial respirator.

Kumulativisht, nga të gjitha vendet sentinel, janë raportuar gjithsej 317 raste SARI. Numri më i madh i rasteve SARI (n=117; 36,9%) janë raportuar nga Instituti për sëmundjet e mushkërive tek fëmijët KOZLE. Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numri më i madh i rasteve SARI është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet (n=179; 56,5%).

Kumulativisht numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 1.896, nga të cilët 11 persona janë në kujdes intensiv. Nga të gjitha pranimet, 16.7 % janë si pasojë e SARI. Ngarkesë më e madhe prej 36,5% vihet re tek grupmosha mbi 65 vjet.

Është regjistruar edhe një rast i vdekjes i raportuar nga SK në Shtip, që i përket grupmoshës mbi 65 vjet, pa komorbiditete dhe pozitiv për COVID-19.

Kumulativisht, për testim laboratorik janë dorëzuar 148 materiale nga rastet e raportuara SARI. Në një mostër u vërtetua Influenza B dhe Influenza AH1pdm. Janë regjistruar 11 raste pozitive me COVID-19. Nga mostrat SARI, 126 u testuan për virusin respirator sincicial (RSV), nga të cilët 62 rezultuan pozitivë.

Adenovirusi u zbulua në 5 mostra dhe Enterovirus në një. Në 2 mostra është verëtuar prania e njëkohshme e virusit sincicial respirator (RSV) dhe adenovirusit.

KOMENT EPIDEMIOLOGJIK

Vihet re një rritje e numrit të sëmundjeve të ngjashme me gripin, i cili është ende nën kufirin javor për aktivitetin sezonal. Rezultatet e marra nga mbikëqyrja virologjike e gripit nuk tregojnë aktivitet të virusit të influencës në 7 nga dhjetë javë të mbikëqyrjes. Sipas këtyre të dhënave, Republika e Maqedonisë së Veriut ka intensitet të ulët dhe aktivitet sporadik të virusit të gripit.

VAKSINIMI KUNDËR GRIPIT SEZONAL

Vaksinimi kundër gripit është mbrojtja më e mirë nga kjo sëmundje, prandaj Instituti i Shëndetit Publik e rekomandon atë për të gjithë popullatën, sidomos për personat që përkasin në grupet vullnerable (sipas rekomandimeve të OBSH-së):

- Personat e moshuar (mbi 65 vjet)
- Fëmijët në moshë nga 6 deri në 59 muaj
- Personat mbi 6 muaj e me sëmundje kronike
- Gratë shtatzëna dhe
- Punonjësit shëndetësorë.

Për sezonin 2023 /2024, Ministria e Shëndetësisë siguroi 60.000 doza të vaksinë katërvalente falas për këto kategori të popullatës. 15.000 doza shtesë të vaksinës katër valente janë siguruar përmes donacionit nga PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Më datën 25.10.2023 filloi vaksinimi kundër gripit sezonal. Vaksinimi kundër gripit për sezonin 2023/2024 do të zbatohet në Shtëpitë e Shëndetit dhe/ose Qendrat e Shëndetit Publik me Njësitë e tyre Rajonale. Vaksinimi i punonjësve shëndetësorë do të bëhet në Institutin e Shëndetit Publik. Caktimi i termineve për vaksinat falas bëhet nëpërmjet uebfaqes www.vaksinacija.mk.

Sipas Drejtorisë për shëndetësi elektronike që nga fillimi i vaksinimit e deri në mbylljen e këtij raporti janë vaknuar gjithsej 56.720 persona nga kategoritë e rrezikuara të qytetarëve.

4.500 vakcina shtesë janë siguruar nga ana e Qendrave të Shëndetit Publik si vakcina për pjesën tjetër të popullatës dhe ato mund të merren për një kompensim financiar të caktuar në Qendrat e Shëndetit Publik dhe Njësitë e tyre Rajonale.

Deri në javën e 49 në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë vaksinuar gjithsej 58.882 persona me vaksinat falas dhe komerciale.

RAJONI EVROPIAN

Sipas Raportit të ERVISS (European Respiratory Virus Surveillance Summary) të publikuar në javën e 48 të vitit 2023 për aktivitetin e virusit të gripit në Rajonin Evropian të OBSH-së:

- Shkalla e sëmundjeve të ngjashme me gripin (ILI) dhe/ose infeksionet akute të frymëmarrjes (ARI) janë rritur mbi nivelet bazë në 15 nga 34 vendet dhe zonat e Rajonit Evropian të OBSH-së.
- Aktiviteti i gripit është në nivel të ulët, aktiviteti i COVID-19 është rritur por stabil, ndërsa i RSV vazhdon të rritet.
- Pranimet në spital (SARI) me grip dhe RSV janë në nivele më të ulëta me një rritje të lehtë, ndërsa RSV po shënon rritje këto 5 javët e fundit, kryesisht tek fëmijët nën 5 vjet.
- Zbulimet e vërtetuara të infeksionit me virusin e influencës nga ISHP sentinel për javën e kaluar ishin Influenza A (95%) - A(H1)pdm09 (36%) dhe A(H3) (64%).
- Në të gjithë rajonin, nga mostrat e pacientëve nga mbikëyrja SARI:

o Shkalla e zbulimit të virusit të gripit është rritur në 4% krahasuar me 4% një javë më parë. Pozitiviteti mesatar varionte nga 0-47%.

o SARS-CoV-2 është në 15% krahasuar me 17% javën e kaluar. Pozitiviteti mesatar i vendit ishte 13% (shtrirja: 0–97%).

o RSV u rrit në 11% krahasuar me 8% në javën e kaluar. Norma mesatare e pozitivitetit ishte 5% (shtrirja: 0-31%).

Nga 37 vendet që raportojnë për intensitetin e gripit, 8 kanë raportuar intensitet mesatar, 11 të ulët dhe pjesa tjetër kanë raportua intensitet bazë.

Nga 37 vende që raportojnë për shpërndarjen gjeografike, 6 kanë raportuar për shpërndarje të gjerë, 5 - rajonale, 15 - sporadike, 3 - lokale dhe pjesa tjetër kanë raportuar se nuk ka aktivitet të virusit të gripit.

Departamenti i epidemiologjisë të sëmundjeve infektive
Instituti i Shëndetit Publik